

# ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ  
ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον

ΣΥΝΔΡΟΜΗ 12 ΜΗΝΩΝ  
Ἀρχομένη ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου ἢ Ἰουλίου  
Ἐσωτερικὸν δρ. α.—Ἐξωτερικ. δρ. γρ. ιθ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ  
ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΓΑΛΑΝΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ»  
ΟΔΟΣ ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ ΑΡΙΘ. 18  
(Παραπλεύρως ἡσυχ. τμήματος Πλάκας)

## Η ΘΕΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ὡς γνωστόν, ἡ θετικὴ λεγομένη φιλοσοφία παραδέχεται ὅτι τὸ πρῶτον στάδιον, διὰ τοῦ ὁποίου διήλθεν ἡ ἀνθρωπότης, εἶνε τὸ θεολογικόν. Καὶ ὅμως—τίς θὰ τὸ ἐπίστευεν ; —ὁ θετικισμὸς ἀνγράφει εἰς τὸ πρόγραμμά του τὴν κατάργησιν πάσης θρησκείας, ἥτοι τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος.

Ἄλλ' ἐὰν ἡ πρώτη περίοδος τῆς ἀνθρωπότητος ὑπῆρξεν ἡ θεολογική, ἡ πίστις ἔρα εἰς τὸν Θεὸν εἶνε φυσικὴ ἀνάγκη καὶ ῥοπή τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Ἡ δὲ φιλοσοφία τί ἄλλο ὀφείλει παρὰ νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα διακηρύττει πανηγυρικῶς ἡ φύσις ;

Καὶ ὅμως ἡ θετικὴ φιλοσοφία, παρὰ τὴν θεμελιώδη ἀρχὴν τῆς, ὅτι βασιίζεται ἐπὶ τῶν γεγονότων καὶ τῶν φαινομένων, υἱοθετεῖ παράδοξον τακτικὴν. Ὁμολογεῖ ἐν φαινόμενον ἀπὸ τὰ γενικώτατα καὶ καθολικώτατα, τὸ θρησκευτικόν· ἀλλὰ μετὰ τὴν ὁμολογίαν διὰ τερατώδους ἀντιφάσεως ζητεῖ τὸν ἐξαφανισμὸν του. Λαμβάνει δηλ. τὸν ἀνθρώπον τῆς φύσεως μὲ τὰς ἀρχῆς θρησκευτικὰς ἐκδηλώσεις του, καὶ ἀναλαμβάνει χά· τὸν καταστάσῃ παρὰ φύσιν, ἀφαιροῦσα ἀπ' αὐτοῦ διὰ τῆς διαστροφῆς ἐν ἀπὸ τὰ ἀρχέγονα καὶ θεμελιώδη γνωρίσματά του. Ποιοτοτρόπως ἡ δῆθεν θετικὴ φιλοσοφία βάσιν τῆς ἔχει τὴν αὐθαρεσίαν καὶ μεθοδὸν τῆς τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τὴν στρέβλωσιν τῆς πραγματικότητος.

Ἡ τακτικὴ αὕτη καθίσταται ἐπὶ μᾶλλον ἀλλόκοτος, ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἑξῆς. Ἄφ' ἐνὸς ὅτι κατ' αὐτὴν πάλιν τὴν ὁμολογίαν τοῦ θετικισμοῦ πάντος ἀνθρώπου ἡ πρώτη περίοδος εἶνε ἡ θρησκευτικὴ· ὅτι ἔρα φυσικὸς ἀνθρώπος εἶνε ὁ θρησκευόμενος ἀνθρώπος. Καὶ ἐξ ἄλλου ὅτι ἡ περίοδος τῆς θρησκευτικότητος δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀρχικὴ ἀλλὰ καὶ ἡ διαρκὴς καὶ παντοτεινὴ. Διότι ἐκτὸς τῶν ἀθείστικων κρουσμάτων, τὰ ὁποῖα προσβάλλουσιν εἰς τινὰς ἐποχὰς μέρος τῶν ἀνθρώπων, ἡ καθόλου ἀνθρωπότης ἀνεκαθεν μέχρι σήμερον διατηρεῖ τὰς πρὸς τὸν Θεὸν τάσεις τῆς καὶ τὰς ἐκδηλώνει διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς λατρείας.

Προσθέσατε εἰς ταῦτα τὸ γεγονός ὅτι, δασκίς ὄχι πλείον ἢ ἀθεὶα ἀλλ' ἡ θρησκευτικὴ ἀδικαφροὶ ἐπληθύνθη εἰς τινὰ τόπον, τὰ ἀποτελέσματα ἐξεργάσῃσαν ὀλέθρια καθ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ τοῦ βίου, καὶ τότε ἔχετε ὅτι ἡ θετικὴ φιλοσοφία, ὁμολογοῦσα τὸν ἀνθρώπον θρησκον ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν καταστήσῃ ἀθρησκον, δὲν εἶνε μόνον ἐντὸς τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς ἀνακολουθίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς αὐθαιρεσίας ζητεῖ νὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἀπωλείας.

MIX. I. ΓΑΛΑΝΟΣ

## ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἡ μετὰ τὴν ἀπόκρευν ἐβδομάς ὀνομάσθη Τυρινή, διότι αἱ τροφαὶ κατ' αὐτὴν περιορίζονται εἰς τυρόν, ὡς καὶ γάλα. Διὰ ταύτης αἱ Θεοφόροι Πατέρες ἐξήτησαν νὰ παιδαγωγήσωσι καὶ παρασκευάσωσιν ἡμᾶς, ὥστε νὰ ὤμεν ἔτοιμοι εἰς τὸ τῆς νηστείας στάδιον ὡς διὰ προγυμνασίας. Τινὲς λέγουσιν, ὅτι ἡ ἐβδομάς αὕτη μέχρι τῆς βασιλείας τοῦ Ἡρακλείου ἦτο κρεωφάγος καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ ἐγένετο τυροφάγος διὰ τινὰ εὐχὴν γενομένην. τῷ Θεῷ ὑπ' αὐτοῦ, ὅτε ἐπολιέμει κατὰ τῶν Περσῶν.

Τὸ εἰρημένον ἴσως ἔχει τινὰ ἀλήθειαν, ἀλλ', ὡς ἡμεῖς δοκεῖ, ἡ σύστασις αὕτη ἔσχε σκοπὸν τὴν προπαρασκευὴν τῶν μελλόντων νὰ νηστεύσωσιν, ὅπως μὴ ἀποτόμως ἡ μετὰβάσις γένηται, καὶ δυσχερῆσαι καὶ βλάβην προσενῇ.

Ὅτι ἡ σύστασις τῆς Τυρινῆς ἔχει παιδαγωγικὸν σκοπὸν καὶ ὑπὸ τῶν Θεοφώρων Πατέρων πρὸς τοῦτο ἐπενοήθη, μαρτυρεῖ καὶ ἡ διάταξις, καθ' ἣν κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Τυρινῆς ἡ Ἐκκλησία μνηεὶν ποιεῖται τῶν ἐν ἁσκήσει λαμψάντων ἁγίων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὅπως προβάλλῃ αὐτοὺς ὡς ὑπόδειγμα καὶ διδάξῃ ὅτι ὀφείλομεν νὰ γίνωμεν μιμηταὶ τῆς ἀρετῆς ἐκείνων, ἀποκτώντες πρῶτον πάντες τὸ σθένος τῆς πίστεως αὐτῶν καὶ τῆς πεποιθήσεως εἰς τὸν Θεόν.

Συμφωνῶς πρὸς τὸν σκοπὸν ὠρίσθη καὶ ἡ περιτοπὴ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου πρὸς ἀνάγνωσιν. Διὰ ταύτης διδασκόμεθα ὁποῖαν νηστείαν παρ' ἡμῶν ζητεῖ ὁ Θεός. Ἀπαγο-

ρεύει τὴν νηστείαν τῶν ὑποκριτῶν τῶν ἀφανιζόντων τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες, καὶ συνιστᾷ τὴν νηστείαν τὴν πρὸς τὴν ἠθικὴν βελτίωσιν γινομένην, ἣν ἀποδέχεται ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ἀποδίδων ἐν τῷ φανερῷ. Ὑποδεικνύει τίς ὁ ἀληθῶς θησαυρίζων, καὶ ὅτι, ὅταν ἔχωμεν διὰ τῶν ἀγαθῶν ἔργων θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, ὁ νοῦς ἡμῶν θὰ ἀνυψοῦται πρὸς αὐτόν, διότι ὁ θησαυρὸς ἡμῶν ἐκλύει τὴν καρδίαν ἡμῶν· διὸ πρέπει νὰ βοηθῶμεν τὴν πρὸς τὸν οὐρανὸν περυγίζουσαν καρδίαν μας διὰ τῆς καθημερινῆς ἀγαθοεργίας.

Ἡ ἀπὸ τῆς Κυριακῆς τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου διάταξις τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς Τυρινῆς παρουσιάζει μίαν σφωσπύτην ἀλληλουσίαν καὶ μίαν φυσικωτάτην μεταβάσιν ἀπὸ τῶν κατωτέρω πρὸς τὰ ἀνωτέρω· προβαίνει δὲ εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ διὰ τοιοῦτου ἐπαγωγοῦ τρόπου, πραγματεύεται περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας, περὶ εὐσπλαχνίας καὶ περὶ δικαιοσύνης, περὶ ἀγάπης καὶ ἐγωισμοῦ, περὶ δικαιοσύνης καὶ κατακρίσεως, περὶ ἀληθινοῦ πλουτοῦ καὶ ματαίας αὐτοῦ ἀποκτήσεως, καὶ ἐν γένει περὶ ἀγάπης τοῦ πλησίον, ὥστε ἀδύνατον νὰ μὴ θαυμάσῃ τις μελετῶν τὰ καθ' ἑκάστη τὴν σοφὴν διάταξιν τῶν θεοφύρων πατέρων τῶν οὕτω σοφῶς πρόνοιαν ποιησαμένων περὶ τῶν χριστιανῶν τῆς καθόλου Ἐκκλησίας. Δι' αὐτῆς πᾶς φιλακόλουθος χριστιανὸς διδάσκεται ὡς ἀπὸ στόματος δεινοῦ ἱεροκήρυκος πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται πρὸς τελείωσιν καὶ σωτηρίαν του.

Ἐν τοῖς προηγουμένοις ὑπεδείξαμεν τοὺς λόγους καὶ τοὺς σκοπούς, δι' οὓς ἐγένετο ἐκάστη διάταξις· ἀνταῦθα θὰ ὑποδείξωμεν τὴν ἀλληλουσίαν τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων. Ἐν τῷ πρώτῳ ἐδίδαξεν ὅτι ὁ Θεὸς δὲν εὐαρεστεῖται εἰς τὰς κατ' ἔθος ἀπλῶς ἢ τύπους ἐκτελουμένας ἀρετάς, ἀλλ' ὅτι θέλει τὴν ἠθικοποιούσαν ἀρετὴν καὶ ὅτι ἀποδέχεται εὐμενέστερον τὸν μετανοοῦντα ἁμαρτωλὸν ἢ τὸν κατὰ νόμον δίκαιον. Τοῦτο δὲ διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ Τελώνου καὶ Φαρισαίου ὡς διὰ ζωγραφίας ἐνώπιον ἡμῶν προέβαλεν. Ἐν τῷ δευτέρῳ, ἐπειδὴ ἤδη ἔδειξε τὴν πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς συμπάθειαν τοῦ Θεοῦ, ἔρχεται νὰ δείξῃ τὸν βαθμὸν τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν μετανοοῦντα, καὶ συγχρόνως διδάξῃ τοὺς τηρητάς τῶν ἐντολῶν του, ἵνα μὴ δυσχεραίνωσιν ἐπὶ τῇ ἐνδεικνυμένῃ πρὸς τὸν παραπεσόντα συμπαθείᾳ, οὐδὰ νὰ μέμφωνται ἑαυτοὺς ἐπὶ τῇ θουλικῇ τηρήσει τῶν ἐντολῶν, διότι οὗτοι εἶνε εὐτυχέστεροι τοῦ σπᾶταλήσαντος τὸν βλον ἀσώτως ἀδελφοῦ τῶν ὡς εὐρισκόμενοι μετὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ μετὰ τὸν βλον πάντα τὰ τοῦ οὐρανοῦ ἀγαθὰ ἰδικὰ τῶν θά ὦσι. Καὶ ἐνταῦθα ἐξεκινῶν διὰ παραβολῆς συγκινητικωτάτης τὸν βαθμὸν τῆς θείας εὐσπλαχνίας, ἣν παρουσιάζει ὑπὸ τὰ σπλάγγνα φιλοστοργοτάτου πατρὸς ἀπολέσαντος τὸν προσφιλῆ υἱὸν του καὶ σπεύδοντος εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ ἐρχομένου πρὸς αὐτόν, ὃν περιπτύσσεται φιλοστοργωτάτα, καταφιλεῖ, ἐνδύει στολὴν ἐκ πορφύρας, τιμᾷ διὰ δακτυλίου, εἰσάγει εἰς τὸν οἶκον καὶ σφάζει τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν καὶ φαιδρῶς πανηγυρίζει. Ὡς εἰκὼν στοργῆς

ἀφάντου! Τί δύναται νὰ σε ὑποσκιάσῃ; Οὐδὲν! Οὐδὲν! Τὰ σπλάγγνα τῶν οἰκτιρῶν τοῦ Θεοῦ εἶνε ἄβυσσος! Προσδράμωμεν, ἁμαρτωλοί, πρὸς τὸν φιλόστοργον ἡμῶν πατέρα καὶ εἶνε πρόθυμος νὰ μᾶς ὑποδεχθῇ· σπεύτωμεν ἐν ὅσῳ εἶνε καιρὸς· οὐ γὰρ οἶδαμεν τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ἣ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. Ταῦτα διδάσκει διὰ τοῦ δευτέρου Εὐαγγελίου.

Διὰ τοῦ τρίτου, ἀφοῦ ἔδειξε τὸ φιλεύσπλαγχον τοῦ Θεοῦ καὶ προσεκάλεσε τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ ἐδίδαξε τοὺς δικαίους, ἔρχεται νὰ δείξῃ, ὅτι ὁ βίος ἡμῶν λαμβάνει τέλος, ὅτι ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν λόγον τῶν πεπραγμένων ἡμῶν, ὅτι ὁ εὐσπλαγγνος Θεὸς εἶνε καὶ δικαστὴς φοβερός καὶ ἀποδώσει ἐκάστην κατὰ τὰ ἔργα του. Καὶ ταύτην τὴν διδασκαλίαν παριστᾷ δι' εἰκόνας φοβεράς καὶ καταπληκτικῆς, ὅπως ἐμπειήσῃ αἰσθησθαι καὶ ἀνακαλέσῃ ἡμᾶς εἰς τὰ καθήκοντα. Τὸ ἐξῆς δοξαστικὸν παριστᾷ τῆς εἰκόνας τὴν μεγαλοπρέπειαν.

«Ὅταν τίθωνται θρόνοι, ἀνοίγωνται βίβλοι καὶ Θεὸς εἰς κρῖσιν καθίσταται, ὡς ποῖος φόβος τότε! Ἀγγέλων παρασταμένων ἐν φόβῳ, καὶ ποταμοῦ πυρὸς ἔλκοντος, τί ποιήσωμεν τότε οἱ ἐν πολλαῖς ἁμαρτίαις ὑπεύθυνοι ἄνθρωποι; Ὅταν δὲ ἀκούσωμεν καλοῦντος αὐτοῦ τοὺς εὐλογημένους τοῦ Πατρὸς εἰς βασιλείαν, ἁμαρτωλοὺς δὲ ἀποπέμποντος εἰς κόλασιν, τίς ὑποστήσεται τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἀπόφασιν; Ἀλλὰ μόνος φιλόανθρωπος Σωτὴρ, ὁ ἡρασιλεὺς τῶν αἰώνων, πρὶν τὸ τέλος φθάσῃ, διὰ τῆς μετάνοίας ἐπιστρέψας ἐλέησόν με.»

Διὰ τοῦ τετάρτου διδάσκει ὅποια πρέπει νὰ εἶνε ἡ ἀρετὴ ἡμῶν· ὅτι δέον νὰ ἀκούμεθα πρὸς ἀρετὴν οὐχὶ χάριν τῶν ἀνθρώπων ἀλλὰ χάριν ἡμῶν· καὶ ὅτι ποιούντες τὰ ἀγαθὰ ἔργα ἀνυψοῦμεθα πρὸς τὸν Θεόν.

Ἀὕτη ἡ σειρά τῆς διδασκαλίας τῶν τεσσάρων Εὐαγγελίων.

(Ἐκ τῆς Ὁριτολογίας τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ Νεκταρίου Κεφαλᾶ Μητροπολίτου Πενταπόλεως καὶ διευθυντοῦ τῆς Ριζαρίου).

## Ο ΗΛΙΟΣ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

Τῶν ἀνθρώπων ἡ ζωὴ εἶναι ἡ κοινωνικὴ κίνησις καὶ ἀναστροφή καὶ ἡ ἀμοιβὴ ἐν τούτοις ἐπίδρασις. Ἐάν τὴν ζωὴν ταύτην φωτίξῃ καὶ ζωογονῇ ὁ ἥλιος τῆς ἀληθείας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, τότε ἡ κοινωνία ἀνθρώπων εἶναι κοινωνία ἀγγέλων· ἐάν τούναντίον, τότε οἱ ἄνθρωποι ἀποτελοῦσιν ὁμάδας πονηρῶν ὄντων ἀμοιβαίως ἀπατωμένων καὶ βλαπτομένων. Οἱ δαίμονες, ὡς παρίστανται ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ, εἶναι συσσωματωμένοι κατὰ τοῦ ἀκαθοῦ καὶ δὲν μισοῦσι καὶ δὲν ἐπιβουλεύουσιν ἀλλήλους. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἐκτὸς τῆς ἀληθείας ζῶντες καὶ ὑπὸ τοῦ ἐγωισμοῦ τυφλούμενοι, ἐμπνέονται εἰς τὰς διαθέσεις καὶ ἐπιθυμίας αὐτῶν ὑπὸ τῶν δαιμόνων καὶ ὑπηρετοῦσιν εἰς τὸ θέλημα

τῶν ἀλλὰ καὶ χεῖρονες τούτων γίνονται ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἐπιβουλῇ καὶ ἀπάτῃ, ἐπικινδυνότατοι ἐν τῇ ὑποκρισίᾳ καὶ γελιοῦνται ἐν τῇ ἐπιτηδεύσει.

## Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ

Ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀληθείας εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς ἀξίας, εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὁ τίμιος. Εἶναι τὸ φῶς τὸ φωτίζει πᾶν τὸ περιβάλλον αὐτὸν καὶ διαλύον πανταχοῦ τὸ σκότος τὸ ἠθικόν.

Ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος εἶναι ὅπως ὁ πολύτιμος λίθος, ὁ ὁποῖος ἔχει παντὺ καὶ πάντοτε τὴν ἀξίαν του διαχέων τὴν ἀληθινὴν λάμψιν τὴν γλυκεῖαν καὶ ἐλκυστικὴν. Ἐμπρὸς του οἱ ψεῦσται ἐντρέπονται καὶ σιωποῦν καὶ τὸν θεωροῦν κάρφος εἰς τοὺς πονηροὺς ὀφθαλμούς των καὶ εἶναι πάντοτε εὐχαριστημένοι νὰ μὴ τὸν ἀντικρίξουν, διότι εἶναι φοβερὰ ἡ ματιὰ του μέσα εἰς τὰ σκότη τὰ ἰδικὰ τους. Ὁ ἀληθινὸς ἄνθρωπος εἶναι ἡ προσωπικότησις τῆς προόδου, εἶναι ἡ δόξα τῆς ἀρετῆς, εἶναι ἡ ἐγγύησις τῆς εὐδαιμονίας διὰ πάντας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ τὸν πλησιάσουν, θὰ τὸν σχετισθοῦν, θὰ τὸν ἀγαπήσουν, διότι εἶναι ἡ αὐτοθυσία ὑπὲρ πάντων, διότι εἶναι ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ.

## Ο ΨΕΥΣΤΗΣ

Ὁ κόσμος σύμπας εἶναι Παραδείσος πλήρης φωτός, διότι εἶναι δημιουργημὰ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ φῶς. Ὁ ψεύστης εἶναι τὸ σκότος τοῦ Παραδείσου τούτου. Ὁ γλυκὺς διὰ τὸ κυανεὸν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ, οἱ βασιλεύοντες ἐν αὐτῷ μεγάλοι καὶ μικροὶ φωστῆρες, ἡ μύρεσσα τῆς γῆς φύσις μετὰ τὰ ἄνθη καὶ τὰ δάση τῆς, αἱ γραφικῶς ἀντιθέσεις πεδιδάδων καὶ ὀρέων ἐφαπτομένων τοῦ ὀρίζοντος, τὸ ἀριστούργημα τοῦτο εἰς θέαν καὶ ἀπόλαυσιν κατοικητήριον τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ὁποῖον ἐδωρήσατο ὁ οὐράνιος Πατὴρ, τὸ μεταβάλλει ὁ ψεύστης εἰς εἰδεχθῆ καὶ ἀποτρόπαιον κόλασιν εἰς τὸν ἑαυτὸν του πρῶτον καὶ ἔπειτα εἰς πάντας ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι θὰ δυστυχίσουν νὰ γίνουν θύματά του.

## Ο ΥΠΟΚΡΙΤΗΣ

Ἡ πλήρης καὶ διαρκὴς δουλεία εἰς τὸ ψεῦδος εἶναι ἡ ὑποκρισία. Ὁ ὑποκριτὴς δὲν ψεύδεται, διότι ἠπατήθη, ἡ δόξα παρεστῆς, ἡ δόξα κακῶς ὑπελόγισεν, ἡ κακῶς ὑποπτεύθη καὶ ἐν ἀμύνῃ εὐρίθη κατὰ πονηρῶν, ἡ δόξα συμφύρον τοῦ τι ὀριζόμενον ἐπιδιώκει, ἀλλὰ ψεύδεται, διότι δλοκλήρος εἶναι ψεῦδος. Ἐχει τὴν διαστροφήν εἰς τὸν νοῦν του καὶ τὸ χάος εἰς τὴν καρδίαν του. Εἶναι ἀλαζών καὶ οἰηματίας καὶ νομίζει πάντας τοὺς ἄλλους τῶσον ἀνοήτους καὶ μωροὺς, ὥστε νὰ πείθονται ἀπὸ τὰ προσωπιεῖον τῆς ἀρετῆς, τὰ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ φορῇ καὶ νὰ μὴ

βλέπουν τὴν κατὰθλον πονηρίαν του καὶ ἀποτρέπαιον εἰδεχθῆναι του. Ὁ ὑποκριτὴς εἶναι ὁ αὐθαδέστατος ἐκμεταλλευτὴς τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων καὶ ὁ τολμηρότατος ὑβριστὴς πάντων τῶν εὐγενῶν συναισθημάτων. Εἶναι ὁ ἐπικινδυνότατος ἐμπαίκτης πάσης ιδέας. Τὸν Θεὸν δὲν τὸν πιστεύει, ὡς μαρτυροῦσι τὰ πονηρὰ ἔργα του καὶ ὁ ἐπίβουλος χαρακτὴρ του καὶ ὅμως φαίνεται ὑπὲρ αὐτοῦ κοκτόμενος. Τὸν ἠθικὸν νόμον τοῦ Θεοῦ μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται, ὡς μαρτυρεῖ ἡ σκληρότης τῆς καρδίας του καὶ ἡ ἐν τῇ ἀδικίᾳ τέρψις του, καὶ ὅμως τὸ γέρας τῆς ἠθικῆς ὑπὲρ ἑαυτοῦ πάντοτε ἀμφοισθητῆ. Φιλίαν οὐδέποτε συνησθάνθη ἡ ἐνόησε, καὶ ὅμως πάντων φίλον ἑαυτὸν προσφέρει, ἵνα τοὺς πάντας ἀπατήσῃ καὶ παρὰ πάντων κερδίσῃ εἰς τὰ πονηρὰ καὶ πάντοτε καταχθόνια σχέδιόν του. Ἰδιαιτέρως καθ' ἑαυτὸν καγγάζει καὶ μετὰ οἴκτου τὴν κεφαλὴν κινεῖ διὰ τοὺς μωροὺς τοὺς πιστεύοντας, ὅτι ὑπάρχει Θεὸς καὶ λληθινὴ ἀρετὴ. Τοιοῦτος εἶναι ὁ ὑποκριτὴς εἰς τὴν γενικὴν αὐτοῦ ἔνοιαν. Εἰδικὴ ὑποκρισία ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν ψυχικῶν ἁμαρτημάτων καὶ παθῶν. Διότι πάντοτε ὁ εἰς τὴν ἁμαρτίαν δουλοῦν ἀγωνίζεται νὰ παρουσιάσῃ τὸ ἐν ἑαυτῷ κακὸν ὡς μὴ ὑπάρχον, ἐπειδὴ καὶ ἄκων συναισθάνεται, ὅτι μόνον τὸ ἀγαθὸν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ. Ὁ φυλάργυρος π. χ. ἀγωνίζεται νὰ πείσῃ, ὅτι εἶνε ἐλεήμων καὶ εὐεργέτης· ὁ κενόδοξος, ὅτι εἶναι μία ἀξία μεγάλη· ὁ κλέπτης τῶν δημοσίων, ὅτι εἶναι ἰθνηκός· παραγών σαμαντικός· ὁ μοχθηρὸς καὶ ἐκδικητικός, ὅτι εἶναι φιλοδίκαιος· ὁ ἀνήμερος καὶ ἀκαρτὴς, ὅτι εἶναι λευκότερος χιόνος.

Ἡ βαρυτάτη τιμωρία εἰς τοὺς ὑποκριτὰς θλῶν τῶν εἰδῶν προέρχεται ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν των. Διότι αὐταπατῶμενοι, ὅτι ἀπατῶσι τοὺς ἄλλους, ἀφίνονται καὶ καταπατῶσιν εἰς τὴν πώρωσιν, ὅτε τοῖς πᾶσι κατὰθλοὶ γίνονται καὶ ὑπὸ πάντων περιφρονοῦνται καὶ χλευάζονται, καὶ τὴν αἰώνιον εἰς ἑαυτοὺς ἀτιμίαν προσάπτουσιν.

†

## Η ΝΗΣΤΕΙΑ ΕΝ ΤΗ ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΗ ΙΕΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙ

(Συνέχεια)

Ὁ προορισμὸς λοιπὸν τοῦ Χριστιανοῦ εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἀξίαν ἐπιστροφήν εἰς τὸν Θεόν. Πῶς θὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο; διὰ τῆς μετάνοιας. Ἀλλὰ μετάνοια ἀνευ νηστείας δὲν εἶναι εὐκολος. Τοῦτο τοῦλάχιστον βεβαιοῦσι πολλὰ παραδείγματα τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ ἰδίως τῶν Νινευιτῶν. «Καὶ ἐκήρυξεν Ἰωνᾶς καὶ εἶπεν· Ἐπὶ τρεῖς ἡμέραι καὶ Νινευὴ κατὰστροφῆσεται» καὶ ἐπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευῆ τῷ Θεῷ καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου αὐτῶν ἕως μικροῦ· καὶ ἤγγισεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν βασιλεῖα Νινευῆ καὶ ἐξανεστή ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ περιέλατο τὴν στολὴν αὐτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ σποδοῦ. Καὶ

ἐκνήρυξεν καὶ ἐρρήθη ἐν τῇ Νινευτῇ παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ λεγόντων· οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὲ γευσάσθωσαν, μὴδὲ νεμέσθωσαν καὶ ὕδωρ μὴ πιέτωσαν. Καὶ περιεβάλλοντο σάκκους οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν Θεὸν ἐκτενῶς· καὶ ἐπέστρεψεν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρίας καὶ ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χειρὶ αὐτῶν. Καὶ εἶδεν ὁ Θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν ὅτι ἐπέστρεψαν ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν καὶ μετενόησεν ὁ Θεός ἐπὶ τῇ κακίᾳ ἣ ἐλάλησε τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐποίησεν. (Ἰωνᾶ γ'. 4—9).

Ἐκ τῶν εἰρημένων συνάγεται ὅτι ἡ νηστεία ἐχρησιμοποιοῦται ὑπὸ τῶν Νινευιτῶν ὡς μέσον πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῶν εἰς τὴν μετάνοιαν καὶ προσευχὴν καὶ ὡς ἐξίλασθῆριος πράξις.

Ἄλλ' ἡ δύναμις ταύτης, καίπερ μεγάλη, δὲν πρέπει νὰ ὑπεριμᾶται ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν καὶ φανατικῶν, οὐδὲ πρέπει νὰ ἐξαρτῇ ὁ χριστιανὸς ἐκ μόνης τῆς νηστείας καὶ ἐκ τῆς διακρίσεως τῶν τροφῶν τὴν σωτηρίαν ἑαυτοῦ· διότι αὐτὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βράγμασιν, ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσας, λέγει ὁ Θεοπέποιος Παῦλος. (Α'. Κορ. ζ' 13). Ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία δὲν ἀποδίδει τῇ νηστείᾳ θαυματουργὸν δύναμιν αὐτόματον, ὡς οἱ Παπικοὶ δογματίζουσι περὶ διαφόρων μυστηρίων (ex opera operato), ἀλλὰ θεωρεῖ ταύτην ὡς εὐσεβῆ ἀσκήσιν καὶ ὡς βοηθητικὸν μέτρον πρὸς τὴν χριστιανικὴν τελειότητα.

Ὅτι ὅμως ἡ νηστεία ὀρθῶς ἐννοουμένη καὶ ἐν συνδυασμῷ μετ' ἄλλων ἀρετῶν εἶναι ἔργον θεάρεστον ἔχον μισθόν, προμαρτυρεῖ τῷ παραδείγματι τῶν Νινευιτῶν αὐτὸς ὁ Μωυσῆς, ὅστις δι' αὐτῆς ἐξίλωσε τὸν παροργισθέντα Θεὸν κατὰ τοῦ Ἰσραήλ. (Δευτ. θ'. 18). Ἄννα δὲ ἡ μήτηρ τοῦ ἐνδόξου Κριτοῦ Σαμουὴλ ἔλυσε τὴν στειρώσιν της διὰ προσευχῆς καὶ νηστείας συχνῆς. Καὶ ὁ Μῆγας Βασίλειος λέγει· «Ἐνθύμησον ὅτι σοι δίδεται παρὰ τοῦ ἱατροῦ φάρμακον ἁμαρτίας ἀναιρετικόν· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἱατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες· ἐκαλίσθημεν διὰ τῆς ἁμαρτίας, ἰαθῶμεν διὰ τῆς μετανόας· μετάνεια δὲ χωρὶς νηστείας ἀργή».

Οἱ ἀρνούμενοι εἰς τὴν χριστιανοπρεπῆ νηστείαν μισθὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀντιφάσκουσιν πρὸς τὸ γράμμα καὶ πνεῦμα τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως. Ὅλοι οἱ ἅγιοι ἄνδρες τῆς Π. καὶ Κ. Διαθήκης ἐπέδωξαν τὴν τελειότητα διὰ τῆς νηστείας· ὁ Κύριος ἐπέβαλε τὸν θεσμόν τοῦτον τοῖς μαθηταῖς του, ὁ ἴδιος δὲ ὑπόσχεται ἀμοιβὴν τοῖς νηστεύουσιν. «Σὺ δὲ νηστεύων..... καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ» (Ματθ. ζ' 88). Ἡ νηστεία, λέγουσιν, δὲν εἶναι ἐνέργεια, ἀλλὰ μᾶλλον παθητικὴ κατάσταση· ἀλλὰ μήπως ἡ ταπεινοφροσύνη, ἡ πραότης, ἡ ἀνεξικακία, καὶ ἄλλαι μέγιστα χριστιανικαὶ ἀρεταὶ δὲν ἔχουσιν ἀνταπόδοσιν, διότι δὲν δηλοῦσιν ἐξωτερικὴν ἐνέργειαν;

Σκοπὸς τῆς νηστείας εἶναι ὅχι ἡ ἀλλαγὴ τῶν τροφῶν,

ὡς εἴπομεν, ἀλλ' ἡ ἐνίσχυσις τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ πίστει καὶ ταῖς χριστιανικαῖς ἀρεταῖς, τῇ προσευχῇ καὶ τῇ μελέτῃ τῶν θείων, τῇ ταπεινοφροσύνῃ, τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῷ ἔλει, μεθ' ὧν στενῶς συνδέεται. Ἐρμηνεύων ὁ θεὸς Χρυσόστομος τὸν ρθ' ψαλμὸν λέγει· «Ὅλα ἦν αὐτῷ ἡ τράπεζα, τοιοῦτο καὶ τὸ ποτόν. Ἡ τράπεζα ἄρτοι κριθῖνοι· τὸ ποτόν ὕδωρ ἀπὸ τοῦ χειμάρρου· τὴν γὰρ φιλόσοφον ταύτην δίκαιον ἤλθε διδάξων, γαστρός κρατεῖν, φαντασίαν πατεῖν, τυφὸν ἀποστρέφουσαι· εἶτα δεικνύς τῆς ζωῆς τὸ κέρδος τοῦτο ἐπήγαγε, ἀδιὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλὴν· τῆς γὰρ ταπεινοφροσύνης καὶ τοῦ σκληροῦ βίου οὗτος ὁ καρπός.»

Διὰ τοῦτο ἡ Ἐκκλησία διδάσκει πάντοτε τὰ μέλη αὐτῆς τὸ ἀληθές τῆς νηστείας πνεῦμα διὰ κηρυγμάτων καὶ διὰ θαυμασίων ἐκκλησιαστικῶν ὕμνων, ἀνατρέπουσα τὰς κατηγορίας τῶν ἑτεροδοξούντων καὶ ἐν θυμῷ καὶ συκοφαντικῷ πνεύματι κατακαλούντων, ὅτι ὁ θεσμός οὗτος ἀπέβλεπεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τὸν πνευματικὸν χαρακτήρα καταντήσας τύπος καὶ μηχανισμός. Καὶ ἔλλοτε μὲν συνδέει τὴν νηστείαν μετὰ τῆς προσευχῆς καὶ συνιστᾷ ταῦτα ὡς σωτήρια φάρμακα κατὰ τῶν παθῶν ψάλλει κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν· «Συσταυρούμενοι τῷ δι' ἡμᾶς σταυρωθέντι, νεκρώσωμεν ἅπαντα σαρκὸς τὰ μέλη ἐν νηστείᾳ καὶ εὐχαίς καὶ δεήσεσιν». (Ῥωδ' γ' ἔβδομη, Νηστειδών). Ἄλλοτε δὲ κηρύττει καὶ τὸ εἶδος τῆς νηστείας μελετοῦσα· «Νηστείαν καθαράν, εὐχὰς, δάκρυα, μελέτη τῶν θείων καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν συμποριζόμενοι τῷ Δεσπότῃ Θεῷ καὶ νῦν προσπέσωμεν» (Ῥωδ' Ε' ἔβδομος Νηστειδών).

Προκατασκευάζουσα ἡμᾶς ἡ Ἐκκλησία εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας, συνιστᾷ τὴν ἀποχὴν τῆς λιχίας καὶ ἀσωτίας, ὡς πρώτων αἰτιῶν τῆς ἁμαρτίας· ἀλιχυνσάμενοι, τὴν πρώτῃν ὑπέστημεν γύμνωσιν, ἠττηθέντες ὑπὸ τῆς ἡδίας γεύσεως, καὶ τοῦ Θεοῦ ἐξόριστοι γεγονάμεν· ἀλλ' ἐπαναγώμεν πρὸς μετάνοιαν καὶ τὰς αἰσθήσεις ἐκκαθαρώμεν, πρὸς αὐτὸν ὁ πόλεμος, ἐπεισῶν τὴν νηστείαν ποιοῦμενοι καὶ ἐλπίδι χάριτος τὰς καρδίας βεβαιούμενοι, οὐ βρώμασιν, οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ περιπατήσαντες». (Ἰδιόμελον τῶν Ἀποκρίων).

Εἰσαγούσα δὲ ἡμᾶς εἰς τὸ στάδιον τῆς νηστείας φωνάζει· «ἐλήλυθεν ἡ νηστεία, ἡ μήτηρ τῆς σωφροσύνης, ἡ κατήγορος τῆς ἁμαρτίας, καὶ συνήγορος τῆς μετανόας, ἡ πολιτεία τῶν Ἀγγέλων καὶ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων»· οἱ πιστοὶ ἀνακράζομεν· ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς. (Α'. ἔβδ' Νηστειδών).

Ἦδη τίς δύναται νὰ ἀμνησθήσῃ τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία κατέχει καὶ διδάσκει τὸ ἀληθές πνεῦμα τῆς νηστείας; Τελειότατον δὲ δόγμα τῆς νηστείας πνευματικῆς περιέχει τὸ ἐξῆς ἰδιόμελον· «Νηστεύσωμεν νηστείαν δικτὴν, εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ· ἀληθὴς νηστεία ἡ τῶν κακῶν ἀλλοτριώσις, ἐγκράτεια γλώσσης, θυμοῦ ἀποχή, ἐπιθυμιῶν χωρισμός, καταλαλίς, ψεύδους καὶ ἐπιτοκίας· ἡ

τούτων ἔνδεια νηστεία ἐστὶν ἀληθὴς καὶ εὐπρόδεκτος». (Α'. ἔβδ. Νηστειδών).

Ἡ ἐκκλησία συνιστᾷ προσέτι τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ ἐν τῷ κρυπτῷ νηστείαν· δηλ. ὅπως πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ πράξεις καὶ ἀρεταί, ὡς ὅρον ἀπαραίτητον πρὸς ἠθικὸν κατalogισμὸν πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ αὕτη τὴν ταπεινοφροσύνην. Ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν ἀποστρέφόμενος τὰς ἐπιδεικτικὰς καὶ ἐμβριμώμενας τοῖς ὑπ' αὐτοῦ ἰωμένους μὴδὲν εἰπεῖν τὸ γεγονός, ἐλέγχων δ' αὖ ἐτέρου τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ κομπορρημοσύνην τῶν θρησκευτικῶν ἀρχόντων τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἀποδομιζῶν τὴν ὑποκριτικὴν αὐτῶν νηστείαν, δικαίως ἀπαίτει παρὰ τῶν χριστιανῶν νηστείαν ἀνυπόκριτον· «Ὅταν νηστεύητε, μὴ γίνεσθε, ὥστε οἱ ὑποκριταὶ, σκυθρωποὶ· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὥστε φανῶσι τοῖς ἄνθρώποις νηστεύοντες. Ἀμὴν· γὰρ λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. Σὺ δὲ νηστεύων κλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νύμφαι, ὥστε μὴ φανῇ τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ Πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ Πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.» (Ματθ. ζ' 16-19).

Ἡ νηστεία δὲν εἶναι προαιρετικὴ ἐντολή, ἀλλ' ἔχει ὑποχρεωτικὸν χαρακτήρα ἐν τῇ ἀγ. Γραφῇ. Καὶ δικαίως. Ἐὰν ἐπαφίετο εἰς τὴν προαίρεσιν ἕκαστου ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῆς νηστείας, ὡς ἐκείνοι νομίζουσιν, ἐξάπαντος ὁ ἱερός οὗτος θεσμός ἤθελεν ἐκλείπει τελείως· διότι ὁ σαρκικός καὶ φιλικὸς καὶ φῶσις δυσήνιος ἄνθρωπος ἢ οὐδέποτε ἢ ἐπανιώτατα θὰ ἔκρινεν ἑαυτὸν ὑποχρεωμένον νὰ ὑποβάλλῃ ἑαυτὸν εἰς τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς νηστείας. Οὕτως οἱ Λουθηροκαλδινισταὶ βαρέως φέροντες τὸν ζυγὸν τοῦτον ἐκήρυξαν αὐτὸν προαιρετικόν καὶ οὕτω οἰωνηλῶς ἔδωκαν τὸ σύνθημα εἰς τὴν κατάργησιν αὐτοῦ. Ἡ καινοτομία αὕτη, μὴ στηριζομένη ἐπὶ βαθείας γνώσεως καὶ μελέτης τῆς ἀγίας Γραφῆς καὶ ἐπὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, σκοπὸν εἶχε νὰ καταστήσῃ τὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου ελαφρότερον· ἀλλὰ τοῦτο κυρίως ἐγένετο διὰ θυσίας τῆς ἀληθείας καὶ ὠφελιμωτάτης ἐντολῆς τοῦ Σωτῆρος ἀπαιτούντος ὑποταγὴν καὶ τήρησιν καὶ τῶν ἐλαχίστων ἐντολῶν· «Ἦως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἴσατα ἐν ἡμῖν κεφαλὰ οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου..... ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ ὅτι οὕτω τοὺς ἀνθρώπους ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν». (Ματθ. ε' 18 καὶ 19). Τούναντιον διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς νηστείας ὡς ἐντολῆς ὑποχρεωτικῆς αὕτη ἀποβαίνει ἔξω διὰ τοὺς εὐσεβεῖς. Ἐὰν δὲ τινες καὶ παρ' ἡμῶν ἐνεκα πλημμελοῦς ἀνατροφῆς καὶ ἀτελοῦς θρησκευτικῆς μορφώσεως ἢ ἐξ ἰδιοσυγκρασίας κλίνωσι τοὺς περὶ νηστείας κανόνες ἐπαχθεῖς καὶ πρὸς τὴν ἐξασθενήσανσαν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου δυσανάλογους, οὐχ ἥττον δέχονται αὐτὴν κατ' ἀρχὴν ὡς θείαν διάταξιν καὶ ὁμολογοῦσι τὴν ἀγνιστικὴν αὐτῆς ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

(Ἀκολουθεῖ)

Ν. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

## ΤΟ ΚΑΛΟΝ ΦΡΟΝΗΜΑ

Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, καθ' ἣν προέκυψεν ἡ ἀνωμαλία τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἐπῆλθε συγχρόνως καὶ ἡ ἀνωμαλία τῶν σχέσεων τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τῶν. Ἡ ἐκελθούσα συμφιλίωσις τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸν Θεὸν ἔσχεν ὡς ἀναγκαῖον ἐπικαλοῦντο καὶ τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων συμφιλίωσιν καὶ ἀγάπην, ἥτις χαρακτηρίζεται κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Σωτῆρος τοὺς ἀληθεῖς αὐτοῦ μαθηταί· «Ἐν τούτῳ, εἶπε, γινώσκονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθαταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπῃν ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.»

Οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἔνα χρησιμοῦσαι διὰ τὸ μέγιστον ἔργον τῆς συμφιλίωσης τῶν ἀνθρώπων μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ μεταξὺ τῶν, ἔπρεπε νὰ ἀπαρτισθῶσιν εἰς ἐκλεκτὴν ζύμην ἀγάπης, διότι ἐν τῇ ποταμῷ τῆς ἀγάπης ἰσχύοντο νὰ λουσθῇ καὶ ἀγιασθῇ ἡ ἀνθρωπότης. Διὰ τοῦ αὐτοῦ δὲ τρόπου θὰ ἐξακολουθῇ ἡ φωτιστικὴ καὶ ἀγαστικὴ ἐργασία διὰ τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διαδόχων τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, τῶν ποιμένων καὶ διδασκάλων, αὖ ὅταν χρόνον ὑπάρχῃ τὸ ἠθικὸν κακὸν ἐν τῷ κόσμῳ, τὸ ὑποῖον πάντοτε προσπαθεῖ νὰ κρατῇ τοὺς ἀνθρώπους μακρὰν τῆς ἠθικῆς ἡμερότητος, μακρὰν τῆς ἀληθείας, τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγάπης.

Ἡ θεοφάνεια στολὴ τῆς ἀγίας ἀγάπης, τὴν ὁποῖαν δέον νὰ φέρωσιν οἱ μαθηταὶ καὶ ἐργάται τοῦ νοητοῦ ἀμπελώνα τοῦ Χριστοῦ, ἐνῷ αὖ ἐνός ἀποτελεῖ τὸ ἀριστοῦργημα τῆς ὁλοφύτου λάμπειος τῶν, εἶνε ἅμα αὖ ἐτέρου καὶ τὸ ἀκαταμάχητον αὐτῶν ὄπλον, εἶνε ἡ κυρία δύναμις καὶ ἰσχύς τῶν. Ἡ ἐκχυνομένη ἀγάπη καὶ κατ' αὐτῶν τῶν ἐθιρικών διακειμένων πρὸς τοὺς μαθητὰς τοῦ Ἰησοῦ καταπλήττει τὸν κόσμον, στερεοποιεῖ καὶ αὐξάνει τὴν χριστιανικὴν ποίμνην, ἐν δὲ τῇ ἐκδηλουμένη αὐτῇ ἀγάπῃ καὶ στοργῇ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου ὑπὸ τῶν μαθητῶν διατρανοῦται ὁ ὑπάρχων σύνδεσμος τοῦ ἰδιοῦ ἑαυτοῦ τῶν πρὸς τὴν ἀπειρὸν δύναμιν, τὸν Θεόν, ἐκ τοῦ ὁποῦ προέρχεται ἡ σοφία, ἡ δύναμις καὶ ἡ ἀγάπη τῶν.

Ὅπου δὲν ἐξάκοντεῖται ὁ νοητὸς ἥλιος τὸ φῶς καὶ τὴν ἀγάπην του ἐκεῖ ὑπάρχει κατῆφεια, ἀθλιότης καὶ γενικὴ ψυχρότης καὶ μαρasmus. Τοῦτο δὲ συμβαίνει ὅπου δὲν ὑπάρχει θρησκευτικὴ ζωὴ, διότι ἐκεῖ ἡ ἠθικὴ καὶ νοητικὴ ἀτμόσφαιρα γέμει μικροβίων δηλητηριωδῶν, ἐπειδὴ αἱ ψυχαὶ δὲν καθαρίζονται οὐδὲ φρονεῖται τὸ μικροβίον τῆς ἁμαρτίας διὰ τῶν ἀγαστικῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων τὴν ἀξίαν καὶ δύναμιν πολλοὶ ἐνεκεν ἀμαθείας περιφρονοῦσιν.

Ἡ ἀγάπη εἶνε ὁ καρπὸς τῆς χάριτος τῆς διδομένης διὰ τῶν ἱερῶν μυστηρίων. Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, πρὶν διδάξῃ τὸ ὕψιστον καὶ τέλειον μάθημα τῆς ἀγάπης, ἐδίδασκε τὸ θεμελιώδες μάθημα τῆς μετανόας, διότι μετὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν φυγάδευσιν τοῦ κακοῦ ἀπὸ τῆς ψυχῆς εὐτρεπίζεται ὁ ἀμολών ἠθικός χαραὶ πρὸς ὑποδοχὴν τῆς θείας ἀγάπης.

Πάντες οι πιστεύοντες εις τὸν Ἰησοῦν, καὶ μάλιστα οἱ διδάσκαλοι τῆς πίστεως, χρεωστοῦσι διὰ τῶν μέσων τοῦ ἁγιασμοῦ νὰ καθιστῶσι τὴν ψυχὴν τῶν ἄξιον ἐνδιαίτημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος λέγεται καὶ Ἀγάπη, διότι ὁ Θεὸς εἶνε ὁ μέγας μαγνήτης τῆς ἀγάπης καὶ μᾶς ἔλκει δι' αὐτῆς πρὸς ἑαυτὸν. Διὰ τῆς ἀγάπης δὲ ταύτης πρὸς τὸν Θεὸν καλλιεργοῦνται αἱ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἐλλήλους καλὰ σχέσεις καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐμαλῶν αὐτῶν σχέσεων μέγιστα καλὰ ὑπὸ τοῦ πνευματικῆς καὶ ὁλικῆς ἐποφιν.

Τούτων ἕνεκα ἕκαστος ὀφείλει σὺν τῇ ἀγιστικῇ ἐργασίᾳ τῆς ψυχῆς του νὰ ἐξασκῇ καὶ τὴν ἐμπρακτον ἀγάπην ἐν αὐτῇ πρὸς τὸν πλησίον ἐνεξαρτήτως τῆς πνευματικῆς καὶ ἡθικῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Διότι τὸ νὰ ἀγαπᾷ τις τὸν ἐνάρετον μόνον δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐκδηλώσῃ ὅτι ὑπάρχει ἐν αὐτῇ ὁ Θεοῦ πρὸς τῆς ἀγάπης· καθ' ὅσον ἀγάπην πρὸς τοὺς καλοὺς δύναται νὰ δείξῃ καὶ ὁ μὴ πεπωρωμένος κακῶς· διότι ἡ ἀρετὴ φύσει εἶνε ἀγαπητὴ. Ἀλλ' ἀγάπη πραγματικὴ ὑπάρχει μόνον εἰς τὰς ψυχὰς ἐκείνας, αἵτινες ἀγαπῶσι καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ τοὺς κακοὺς, τῶν ὁποίων τὴν ὀφέλειαν καὶ σωτηρίαν χρεωστοῦσι νὰ ἐπιδιώκωσιν.

Ἡ πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ κακοὺς ἀγάπη ἀποβλέπει οὐχὶ εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν κακίαν αὐτῶν, ἀλλ' εἰς τὴν εἰκόνα αὐτῆν τοῦ Δημιουργοῦ, τὴν ὁποῖαν ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ κακία ἡμαύρωσαν καὶ κατερρύπαναν. Αὐτὸ εἶνε τὸ πρᾶγματι χριστιανικὸν καὶ γνήσιον φρόνημα· τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως. Πρὸς τὸ ἅγιον αὐτὸ φρόνημα ἀντιτίθεται τὸ φρόνημα τοῦ σατανικοῦ ἐγωϊσμοῦ, ὁ ὁποῖος μᾶς πολεμεῖ καὶ μᾶς καταρρίπτει εἰς τὴν ἐγωϊστικὴν ἀδιαφορίαν ἀφαιρῶν τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ὀφελείας τῶν ἄλλων πρόνοιαν.

Τὸ φρόνημα τοῦ ἀποχωρισμοῦ ἀπὸ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς ἀπομακρύνσεως καὶ περιφρονήσεως τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸ εἶχον εἰς μέγιστον βαθμὸν οἱ λόγιοι νομοδιδάσκαλοι τῶν Ἰουδαίων, οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ ὁποῖοι πολλὰκις ἡγεῖραν θόρυβον ἀποδοκιμασίας κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, διότι ἐδέχοντο καὶ κατὰ προτίμησιν συνεζήτει μετὰ τῶν περικυκλούντων αὐτὸν ἀδίκων καὶ ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων. Ὁ Ἰησοῦς ὅμως διὰ πολλῶν παραβολικῶν καὶ μὴ λόγων ἀπεδείκνυσεν, ὅτι ἔπερ ἐπράττειν ἥτο σκοπιμώτατον, δικαιοτάτον καὶ φυσικώτατον· διότι αἱ πᾶχοντες ἔχουσιν ἀναμφισβήτητον δικαίωμα νὰ προσφεύγωσιν εἰς τὸν ἱατρόν, ὁ δὲ ἱατρός πρᾶττει φυσικῶς καὶ σκοπίμως νὰ δέχεται νὰ συζητῇ μετὰ τῶν πασχόντων πρὸς ἐδηγίαν καὶ θεραπείαν αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν καὶ τῶν νόσων αὐτῶν.

Πρὸς τούτοις ὁ Σωτὴρ καὶ τοὺς λογίους ἐκείνους Ἰσραηλῖτας καὶ ἡμᾶς σήμερον καὶ πάντοτε διδάσκει ὅτι τὴν ἐνδομυχον κατὰστασιν, τὴν διάνοισιν καὶ τὸ τέλος ἐκάστου ἀνθρώπου μόνον αὐτὸς τὸ γνωρίζει· διότι πολλοί, οἵτινες ἐφαίνοντο ἀμετανόητοι ἁμαρτωλοὶ, ἐγένοντο ἅγιοι. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν συνέβη οὔτε θὰ συμβῇ διὰ τῆς ἀπομακρύνσεως

καὶ περιφρονήσεως τῶν ἐχόντων καθήκοντα φωτισμοῦ καὶ διδασκαλίας ὑπὲρ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ διὰ τῆς προσεγγίσεως καὶ τῆς θερμῆς πρὸς τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀγάπης καὶ βοήθειας.

Κατὰ τὰ εἰρημένα τὸ μὴ περιφρονεῖν τοὺς ἁμαρτωλούς, καὶ κακοὺς, ἀλλὰ φρονεῖν ἀγαθὰ περὶ τῆς διορθώσεως τῶν καὶ διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τοῦ ἀσθετοῦ πνεύματος τῆς ἀγάπης προσπαθεῖν ὑπὲρ τῆς συνδιαλλαγῆς καὶ τῆς πλήρους συμφιλίωσης αὐτῶν μετὰ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ καὶ τῶν καθηκόντων αὐτῶν, αὐτὸ καὶ μόνον εἶνε τὸ καλὸν φρόνημα, ὅπερ εἶνε χαρακτηριστικὸν τῶν εὐγενῶν ψυχῶν.

ΠΑΝΑΡΕΤΟΣ ΔΟΥΛΗΓΕΡΗΣ

Ἀρχιμανδρίτης

## ΣΟΦΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ ἀγωγή εἶναι ἡ φρουρὰ τῆς ἐλπίδος, ἡ ὑπερασπίστρις τῆς πίστεως, ἡ ὁδηγὸς τῆς σωτηρίας, ἡ διδάσκαλος τῆς ἀρετῆς· μᾶς κάμνει νὰ μένωμεν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ νὰ ζῶμεν ἐν τῷ Θεῷ, εἶναι ἡ πέτρα, ἐφ' ἧς πρέπει σιγερῶς νὰ προσκολλώμεθα, διὰ νὰ ἀντιτασσώμεθα πρὸς τὰς κοσμικὰς θυέλλας.

Κυπριανός

Ὁ θάνατος, ἀκόρετος αἷματος, βασιλεὺς ἐφ' ὅσον ἡ θρησκεία εἶναι ἀγνωστος· ἐκπλησσεται διὰ τῶν πρώτων λαμβανῶν τῆς, περιστέλλεται διὰ τῶν προόδων τῆς καὶ ἐξαφανίζεται διὰ τοῦ ὀριστικοῦ θριάμβου τῆς.

PAUL OROSE

Ὅτι ζῶμεν, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν εὐμένειαν τοῦ Θεοῦ· ἐάν ζῶμεν δυστυχῆς, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὰς κακίας μας.

PAUL OROSE

Ὁδερμία τῆς ψυχῆς ἀρχὴ δύναται νὰ εὐρεθῇ ἐν τῇ γῇ· ἡ φύσις καὶ ἡ δύναμις αὐτῆς, κεχωρισμένη τῶν συνήθων καὶ γνωστῶν φυσικῶν πραγμάτων, εἶναι ἐξαιρετικὴ. Ὅ,τι δὴποτε δὲ καὶ ἐν εἶναι ἐκείνο, ὅπερ αἰσθάνεται, ἐπὶ εἶναι ἔμφρον, ὅπερ ζῇ καὶ ἀκμάζει, εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι τοῦτο οὐράνιον καὶ θεῖον καὶ διὰ τοῦτο ἀθάνατον.

Κικέρων

Καρδιά ἀφιερωμένη εἰς τὸν Χριστόν, δὲν εἶναι πλὴν ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ἀπολλῶνα. Ἀλλὰ δύναμις ὁδεῖ τῶν τὸ πνεῦμα μας, Θεὸς ἀληθὴς, καὶ ἀπαιτεῖ νέα ἥθη.

PAULINE de NOLE

Ἀναγινώσκουσι τὰ Εὐαγγέλια καὶ εἶναι ἀκόλαστοι· ἀκούουσι τοὺς ἀποστόλους καὶ μεθύουσιν· ἀκολουθοῦσι τὸν Χριστόν καὶ κλέπτουσιν. Αὕτη ἡ ἀντίφασις εἶναι ὅλον τὸ μουσικὸν τῶν παρόντων κακῶν.

Σαλβιανός

Νὰ ζῆς, ἀλλὰ διὰ τὸν Θεόν· τὸ νὰ ζῇ τις διὰ τὸν κόσμον, τοῦτο εἶναι ἔργον τοῦ θανάτου· ἡ ἀληθὴς ζωὴ εἶναι νὰ ζῇ τις διὰ τὸν Θεόν.

PAULIN de NOLE

Ὁ Θεὸς βλέπει τὸ πᾶν, τὸ παρόν, τὸ παρελθόν, τὸ μέλλον· ὑπάρχει, ὑπῆρξε καὶ θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε... Βλέπει ὡς παρελθόν πᾶν ὅ,τι θέλει νὰ εἶναι μέλλον.

SEDULIUS

— Ὅσκις ἀπομακρυνόμεθα τῆς εἰς τὸν Θεὸν ἐλπίδος καὶ παραμελοῦμεν τὴν προσευχὴν, ἡ ἐνότης μας ἀρμονία διαταράσσεται καὶ τὸ ἅμα τῆς εἰρήνης, τὸ ἔχον ἐν τῇ ψυχῇ ἡμῶν, διακόπτεται, ἀντηχεῖ δ' ἡ ἀγρία βοή τοῦ φοβεροῦ πολέμου, ὅστις διεξάγεται ἐντὸς μας ἕνεκα τῆς ἀποουσίας τοῦ Θεοῦ.

— Τὰ πράγματα τοῦ κόσμου εἶνε φθαρτά, προσωρινά, βέοντα, παρερχόμενα· ὁμοιάζουν μὲ ἐνθὴ ἐαρινά, μὲ ἀράχνην, μὲ καπνόν, μὲ πομφόλυγας. Εὐτυχὴς ὁ μὴ ἐμπιστευόμενος εἰς αὐτάς.

ΑΘΑΝ. Δ. ΠΑΛΛΗΣ

## ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ἐξελέγη Μητροπολίτης Λιτίσης ὁ πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης Νικόδημος Παπαγεωργίου. Συμπληρώσας κατ' ἀρχὰς τὰς θεολογικὰς σπουδὰς του ἐν τῇ Σχολῇ τῆς Χάλκης, ἐσπούδασεν ἐπειτα εἰς τὸ ἐν Πανεπιστήμιον τὰ μαθηματικά. Ἀκολούθως ἐδίδαξεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὑπηρέτησεν ὕστερον παρὰ τῇ Μητροπόλει Καστορίας καὶ ἀπὸ ἐννέα ἐτῶν κατετάχθη εἰς τὸ πρεσβύτερον τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ.

— Εἴκοσιν Ἑλληνικὰ σχολεῖα λειτουργοῦν εἰς τὴν Ἀδριανούπολιν μὲ 57 διδασκάλους καὶ διδασκαλίτσας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἀνέρχεται εἰς 2865. Ἐξ αὐτῶν ἔρρενες 1135, θήλειαι 697, καὶ 833 νήπια. Ἐκ τῶν μαθητῶν τούτων, 333 ἄποροι σιτίζονται εἰς εὐρυγετικώτατον συσσίτιον. Ἐξ αὐτῶν δὲ 29 ἐκ τοῦ Γυμνασίου καὶ 91 ἐκ τοῦ Ζαππείου παρθεναγωγείου.

— Ἐν Ναούσῃ γίνεται κίνησις ὑπὲρ τοῦ θείου κηρύγματος, τὴν ὁποῖαν δὲν θὰ ἐκάνομεν ἐσχῆμα ἐάν ἐφιλοτιμούμεθα νὰ μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς. Κατὰ πᾶσαν δηλ. Κυριακὴν καὶ ἑορτὴν κηρύττουσιν ὁ πανιερώτατος Μητροπολίτης Βεροῖας καὶ Ναούσης κ. Ἀπόστολος καὶ οἱ πανοσιολογιώτατοι πρωτοσύγγελοι κ. Ἀμβρόσιος καὶ ἀρχιδιάκονος κ. Σωφρόνιος Σταμούλης.

— Καὶ διὰ νὰ ἐννοηθῇ καλῶτερα τί κάμνει ἡ ἀληθινὰ εὐσεβὴς καὶ φιλότιμος ἐπισκοπικὴ θέλησις, προσθέτομεν ἐν καὶ εἰς τὴν Βερόϊαν καὶ εἰς τὴν Ναούσαν μένουσιν κλειστά καὶ τὰ καφενεῖα καὶ τὰ λοιπὰ καταστήματα μέχρι τέλους τῆς θείας λειτουργίας. Ἀλλὰ καὶ σκέψις γίνεται περὶ Κυριακῶν μαθημάτων καὶ διαλέξεων. Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἀναγράφουσα τὴν εἰδησιν ταύτην, ἐκφράζει τὴν χαρὰν τῆς. Καὶ ἡμεῖς τὴν συμμεριζώμεθα. Τὰ Κυριακὰ μαθήματα, συμβαδίζοντα μάλιστα μὲ ἐκκλησιασμὸν συνδεόμενον πρὸς τὸ θεῖον κήρυγμα, δύναται νὰ προαγάγωσιν ἐξόχως τὸ ἔργον τῆς εὐσεβείας. Καὶ χρειάζεται ἀπελπιστικὴ πενιχρότης νοῦ καὶ ξηρότης καρδίας, διὰ νὰ φρονῇ κανεῖς, καὶ ἱεράρχης μάλιστα, τὸ ἐναντίον.

— Κατὰ τῆς ἀποστολῆς ἐπισκόπου ἐκ τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικὰς Κοινότητας ἡγήθησαν ἐπιτελείσεις εἰς τινὰς ἐφημερίδας. Ἀντιπροτείνου-

Βλέπω, ὅτι ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι οὐδὲν ἄλλο εἴμεθα πλὴν εἰδῶλα ἢ κόφη σκιά. Διὰ τοῦτο δὲ δὲν πρέπει νὰ εἴμεθα ἀλαζόνες πρὸς τὸν Θεόν, μὴδὲ νὰ ἐπαυρόμεθα, ἐν υπερταγώμεν τῶν ἄλλων κατὰ τὴν δύναμιν ἢ τὸν πλοῦτον. Διότι μία μόνον ἡμέρα καταρρίπτει καὶ ἀνορθώνει τὰν θρόνονα πράγματα· ὁ δὲ Θεὸς ἀγαπᾷ τοὺς σῴφρονες καὶ μισεῖ τοὺς κακοὺς.

Σοφοκλῆς

Πρέπει νὰ ὑποτασσώμεθα εἰς τοὺς ἄρχοντας. Καὶ διὰ τί ὅχι; ἀφοῦ καὶ τὰ φοβερά καὶ ἰσχυρότατα πράγματα εἶναι ἔτοιμα νὰ ὑποτάσσωνται· ὑποχωροῦσι μὲν οἱ χιονοβριθεῖς χειμῶνες εἰς τὸ εὐκαρπον θέρος· παραχωρεῖ δὲ ὁ θλιβερός τῆς νυκτὸς κύκλος τὴν θέσιν του εἰς τὸ λευκὸν τῆς ἡμέρας φῶς καὶ τὸ φύσημα τῶν ἡσυχῶν ἀνέμων κοιμίζει τὸν στεναζόντα πόντον πρὸς τούτοις δὲ ὁ πανίσχυρος ὕπνος λυεῖ, ἀφοῦ δεσμεύσῃ, οὐδὲ καταλαβὼν τινα κρατεῖ αὐτὸν πάντοτε. Ἡμεῖς δὲ πῶς δὲν θάπορασίσωμεν νὰ σωφρονώμεν;

Σοφοκλῆς

Ἐν Ἀθήναις.

ΣΤΑΥΡΟΣ Ι. ΤΗΛΙΑΚΟΣ

## ΟΦΕΛΙΜΟΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Μόνη ἡ χριστιανικὴ θρησκεία εἶνε ἱκανὴ νὰ φέρῃ γαλήνην καὶ χαρὰν εἰς τὰς ψυχὰς μας· αὐτὴ μᾶς παρηγορεῖ εἰς τὰς θλίψεις, μᾶς ἐνθαρρύνει εἰς τὴν ἀπελπισίαν, σπογγίζει τὰ δάκρυά μας.

— Διὰ τούτα πολλοὶ εἰς τὰς δεινὰς περιστάσεις τοῦ βίου των ταράσσονται καὶ θορυβοῦνται, διότι δὲν στηρίζουν τὰς ἐλπίδας των εἰς τὸν Θεόν, λησμονοῦντες τὸ τοῦ Προφητᾶνακτος: «Ἐπύριψον ἐπὶ Κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτὸς σε διαθρέψει» καὶ: «Νέος ἤμην καὶ ἐγήρασα, καὶ οὐκ εἶδον τὸ δίκαιον ἐγκαταλειμμένον».

— Θρηνοῦσι καὶ ὀλοφύρονται οἱ γονεῖς ἀντικρύζοντες ἐπὶ τοῦ φερέτρου ὡχρὸν καὶ ἄπνον τὸ προσφιλὲς τέκνον των. Πόσοι ἐν τούτοις ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τέκνα βυθισμένα εἰς τὴν σκοτίαν τοῦ ψυχικοῦ θανάτου! Δὲν ἐπρεπεν ἀρὰ γε διὰ τὸν δεύτερον τοῦτον θάνατον, τὸν αὐτοκρίτως φοβερώτερον καὶ οἰκτρότερον, νὰ κλαίωσι καὶ νὰ ὀλοφύρονται;

— Κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς, τῆς ἐν ἐπιγνώσει καὶ κατανύξει γινομένης ἡ ψυχὴ μας διανοίγεται ἐνώπιον τοῦ οὐρανοῦ Πατρός, ὅστις ἄνωθεν καταπέμπει εἰς αὐτὴν ἀκτίνας θεοῦ καὶ οὐρανοῦ φωτός καὶ χύνει δρᾶσόν ἀνακουφίσεως καὶ παραμυθίας.

— Ἡ μουσικὴ τέρει τὴν ἀκοὴν καὶ θέλει τὴν καρδίαν· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶνε ἡ θεία καὶ οὐράνιος ἐκείνη μουσική, ἥτις, νευροῦσα καὶ ἐνθουσιάζουσα τὰς ψυχὰς, ὡθεῖ αὐτάς εἰς ἀποφάσεις εὐγενεῖς καὶ πράξεις ἡρωϊκὰς καὶ γενναίας, ἐφαμίλλους πρὸς τὰς τῶν ἀθανάτων μαρτύρων τοῦ χρυσοῦ τῆς Ἐκκλησίας αἰῶνος.

— Ἡ ἀσθετος διψᾷ τοῦ πλοῦτου διαταράττει τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς μας καὶ ἐγείρει ἐν αὐτῇ τριφυλίαν καὶ θυέλλαν.

ται ὑπ' αὐτῶν νὰ στείλῃ τὸν ἐπίσκοπον τὸ Οἶκ. Πατρι-  
αρχεῖον καὶ προσάγονται ὑπὲρ τούτου οἱ σχετικοὶ ἱεροὶ  
κανόνες. Τὴν γνώμην ταύτην παραδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς.  
Ὅπου ὁ τίτλος καὶ τὰ ἱστορικὰ δικαιώματα, ἐκεῖ ὡς  
μένῃ καὶ ἡ ἐξουσία. Ἡ οἰκουμενικότης εἶνε εἰς τὸ Βυζάν-  
τιον, ὅχι εἰς τὰς Ἀθήνας· ἐὰν δὲ ἡμεῖς ἐδῶ ὀργώμεν  
πρὸς δράσιν, τὸ στάδιον αὐτῆς δὲν λείπει ἐντὸς τῶν ἰδίων  
μας ὁρίων. Φθάνει νὰ μᾶς δοξάσῃ ἡ καλλιέργεια τοῦ  
ἀγροῦ μας. Διατί λοιπὸν ζητοῦμεν τοὺς ἀγροὺς τῆς μη-  
τρὸς μας; Ἐπειτα ποῦ ζῶμεν; Μήπως εἰς τὴν Σελήνην;  
Ἡμεῖς οφείλομεν νὰ δίδωμεν τὰ ὅπλα μας εἰς τὸ Πατρι-  
αρχεῖον. Ἐνε λοιπὸν ἀνάγκη νὰ φαινώμεθα ὅτι σηκώνο-  
μεν ὅπλα ἐναντίον του;

## Η ΘΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ὑπὸ τὸν τίτλον τούτον ὁ πανοσιολογιώτατος  
ἀρχιεπίσκοπος Τιμόθεος Ἀναστασίου ἀναγγέλλει  
τὴν προσεχῆ ἐκδοσὴν σπουδαιότητος ἔργου του.

Ἴδου τὰ περιεχόμενά του:

### ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

#### Ἐκφάλατον πρῶτον

Ἡ διδασκαλία τοῦ Μυστηρίου. § 1. Ἡ θεία χάρις. § 2. Ἡ  
περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας διδασκαλία τοῦ Ἱησοῦ Χρι-  
στοῦ. § 3. Οἱ ἀνίκαιοι καὶ οἱ ἱκανοί.

#### Ἐκφάλατον δεύτερον

Ἡ ὑπὸ τοῦ Ἱησοῦ καθιερωθεῖσα τοῦ Μυστηρίου τῆς Θ.  
Κοινωνίας: § 1. Ὁ μουσικὸς Δαίμων. § 2. Ἀζύμις ἢ ἐνζυμι-  
στος;

### ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

τὸ Μυστήριον ἐν τῇ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ μέχρι σήμερον  
ὀρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ.

#### Ἐκφάλατον πρῶτον

τὸ Μυστήριον ἐν τῇ πρώτῃ Ἐκκλησίᾳ. § 1. Ἡ κλάσις  
τοῦ ἔργου. § 2. Ὁ τρόπος τῆς τελέσεως τοῦ Μυστηρίου. § 3. Ἡ  
ἐν τῷ Μυστηρίῳ πίστις.

#### Ἐκφάλατον δεύτερον

τὸ Μυστήριον ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων μέχρι σήμε-  
ρον. § 1. Ἡ ἀναγκαίότης τοῦ Μυστηρίου. § 2. Ὁ τρόπος τῆς  
τελέσεως τοῦ Μυστηρίου ἀπὸ τῶν πρώτων αἰώνων μέχρι τῶν ἡμε-  
ρῶν ἡμῶν. § 3. Αἱ ἀθένηται καὶ ἐπίσημοι μυστηρία.

#### Ἐκφάλατον τρίτον

τὰ ἱερὰ λειτουργικὰ καίμενα. § 1. Ἡ λειτουργία τοῦ ἁγ.  
Ἰακώβου. § 2. τὰ λειτουργικὰ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἰουστίνου.  
§ 3. Ἡ διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καὶ αἱ ἀποστολικαὶ διατάξεις  
περὶ τοῦ Μυστηρίου τῆς εὐχαριστίας. § 4. Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων.

#### Ἐκφάλατον τέταρτον

Ἡ πίστις πρὸς τὸ μυστήριον τῆς Θ. Κοινωνίας διὰ  
μέσον τῶν αἰώνων. § 1. τὸ Μυστήριον ὡς θυσία. § 2. Σῶμα  
καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. § 3. Ἡ λατρεία καὶ ἡ προσκύνησις τῶν  
τιμίων ὀνύμων. § 4. Οἱ ἔξιοι. § 5. Αἱ σκέψεις ἡμῶν ἐπὶ τῆς  
ἐκτεθείσης πίστεως πρὸς τὸ Μυστήριον.

#### Ἐκφάλατον πέμπτον

τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν θείαν εὐχαριστίαν. § 1. Τὰ ἐκ τῆς  
Θ. Εὐχαριστίας ἀγαθὰ. § 2. Τὰ εἶδη τοῦ Μυστηρίου. § 3. τὸ  
Μυστήριον διὰ πάντας καὶ διὰ τὰ νήπια. § 4. Ὁ τρόπος τῆς  
Μεταλήψεως. § 5. Οἱ τελούντες καὶ μεταδίδοντες τὸ Μυστήριον  
§ 6. Τὸ φέλλημα τὸ ἅγιον.

### ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

οἱ ἐτερόδοξοι καὶ τὸ Μυστήριον.

#### Ἐκφάλατον πρῶτον

Ἡ παπικὴ Ἐκκλησία. § 1. Ἡ ἀπὸ τῆς εὐθείας ἐκτροπὴ  
τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας. § 2. Ἡ ἐπὶ κλήσεως πρὸς μετουσίωσιν.  
§ 3. Ἡ ὅλη τοῦ Μυστηρίου. § 4. Ἡ ὑπὸ τὸ ἐν εἶδος Μετάληψις.  
§ 5. Οἱ Ἀρμένιοι.

#### Ἐκφάλατον δεύτερον

οἱ διαμαρτυρούμενοι καὶ τὸ Μυστήριον τῆς Θ. Εὐχα-  
ριστίας. § 1. Εἰσαγωγή. § 2. Οἱ Λουθηρανοί. § 3. Ὁ Ζβίγγλιος.  
§ 4. Ὁ Καλβίνος. § 5. Οἱ Ἀγγλικανοί. § 6. Τὰ κοινὰ περὶ  
τοῦ διαμαρτυρουμένου ὡς πρὸς τὴν Θ. Εὐχαριστίαν. § 7. Ἀνε-  
κεφαλαιώσεις.

### ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ὁρθόδοξος χριστιανὸς καὶ τὸ Μυστήριον.

#### Ἐκφάλατον πρῶτον

§ 1. Ἡ οὐσιώδης ἔννοια τοῦ Μυστηρίου. § 2. Ἡ ἰσότης αὐ-  
τῆς πρὸς τὸ Μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας.

#### Ἐκφάλατον δεύτερον

§ 1. Ἡ διὰ δοκιμασίας προπαρασκευὴ πρὸς τὴν Θ. Κοινωνίαν.  
§ 2. Ἡ οὐσιώδης ἔννοια τῆς αὐτοδοκιμασίας. § 3. Τὰ βοηθητικὰ  
μέσα τῆς αὐτοδοκιμασίας πρὸς τὴν Θ. Κοινωνίαν. § 4. Ὁ Πνευ-  
ματικὸς. § 5. Ὁ Πνευματικὸς καὶ οἱ κληρικοί. § 6. Ὁ αὐτοδο-  
κιμαζόμενος καθ' ἑαυτὸν. § 7. Ἡ αὐτοδοκιμασία καὶ αὐτομελέτη.  
§ 8. Ἡ προσευχή. § 9. Ἡ εὐποιΐα ἢ ἐλεημοσύνη γενικὴ αὐτῇ  
ἀποψις. § 10. Ἡ πνευματικὴ καὶ ἡ σωματικὴ ἐλεημοσύνη ἢ  
σχέσις πρὸς τὴν Θ. Κοινωνίαν. § 11. Ὁ Πνευματικὸς καὶ ἡ ἐλε-  
μοσύνη. § 12. Ἡ νηστεία καὶ ἡ ἐγκράτεια γενικὴ αὐτῆς ἀποψις.  
§ 13. Νηστεία ἔκκακτοι. § 14. Ἡ ἐγκράτεια καὶ νηστεία πρὸς  
τῆς Θ. Κοινωνίας. § 15. Ἡ ἔμμεσος πρὸς τῆς Θ. Κοινωνίας νηστεία.  
§ 16. Τὸ ἔθος καὶ οἱ τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι. § 17. Τὸ ἔθος  
καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες. § 18. Τὸ ἔθος τῆς ἀμέσου πρὸς τῆς Θ. Κοι-  
νωνίας νηστείας καὶ τὸ ἱερατεῖον.

#### Ἐκφάλατον τρίτον

§ 1. Ἡ συνεχὴς Θ. Κοινωνία αἰώνιος. § 2. Τὰ αἶτια τῆς κατὰ  
περίόδους Θ. Κοινωνίας. § 3. Τὸ ἐκ τῆς ἀνάγκης παροδικὸν καὶ  
θεσπὺς. § 4. Αἱ ψυχολογικαὶ σκέψεις ἡμῶν. Οἱ ἔξιοι. § 5. Προ-  
βάλλονται ἡ ἁγ. Γραφή καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες ἐκ τῆς κατὰ περί-  
όδους Θ. Κοινωνίας; Οἱ ἀσθενεῖς ἔξιοι. § 6. Οἱ ἄγιοι τῶν ὁρίων  
καὶ τῶν χωρίων. § 7. Ὁ ἀεὶ ἀκολουθήσῃ ἐπ' ἀπειρον ἡ κατὰ π-  
ρίόδους Θ. Κοινωνία; Οἱ ἱερεῖς. Ἐπίλογος, ἀνεκεφαλαιώσεις καὶ  
πρακτικαὶ ὁδηγαί πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πάντας τοὺς χριστιανούς.

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ θετικὴ φιλοσοφία καὶ ἡ ὁρησκεία, ὑπὸ Μιχ. Γαλανοῦ. — Περὶ  
τῆς Τυρινῆς ἐβδομάδος. — Ὁ ἥλιος τῆς ἀληθείας. — Ὁ ἀληθινός  
— Ὁ ψεύστης. — Ὁ ὑποκριτής. — Ἡ νηστεία ἐν τῇ ἁγ. Γραφῇ  
καὶ τῇ ἱερᾷ Παράδοσει, ὑπὸ Ν. Εὐαγγελίδου. — Τὸ καλὸν καὶ  
νῆμα, ὑπὸ Παναρ. Δουληγέρη, ἀρχιεπισκόπου. — Σοφὴ σκέψις  
ὑπὸ Στ. Τηλιακοῦ. — Ὁρέλμοι σκέψεις, ὑπὸ Ἀθαν. Δ. Πάλλη.  
Τὰ νέα τῆς ἐβδομάδος. — Ἡ θεία Κοινωνία.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΟΥΣ Ζ ΔΙΑΛΗΞΜΑ 6—ΟΔΟΣ ΒΟΡΕΟΥ—8